

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	A magyar kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ALTKAB1211
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Oktatás célja:

A tárgy célja, hogy előadások keretében megismertesse a hallgatókkal Magyarország kultúrájának kincseit, értékeit, kiemelkedő alkotóit, különös tekintettel építészetére, képzőművészetére és irodalmára. A tárgy átfogó képet kíván nyújtani a magyar művészet, illetve az esztétikai és művészeti értékközvetítés történetéről.

Az előadások során a korai középkor jellemzőitől indulva ismerkedünk meg az egymást követő művelődéstörténeti korszakokkal. **A cél minden esetben a magyarországi kulturális élet mozzanatainak az európai egészen belüli értékelése.** A romanika és a gótika jellemzőinek megismerése után bepillantunk a reneszánsz világába. Milyen változás történt a művészetben, milyen eszmék határozták meg a gondolkodást a XI. századtól a XVI. századig terjedő időszakban – ezekre a kérdésekre próbálunk koncentrálni, s így a gazdasági-társadalmi folyamatok és a kultúra jelenségvilága közötti összefüggések differenciált és rendszerszemléletű értelmezése is lehetővé válik. Fontos követelmény, hogy az írásbeli számonkérés során a hallgatók képesek legyenek az információk összegyűjtésére, kritikus elemzésére, érthető, alapos és áttekinthető prezentálására.

Meggyőződésünk, hogy csak azok képesek segíteni a kulturális, művészi és tudományos értékek közvetítésének hatásmechanizmusait, szervezeti formáit, akik biztos háttértudással rendelkeznek ezen értékek múltjáról és jelenéről is.

Tantárgy tartalma:

Az előadások főbb témái:

- 1-2.: Mindennapi élet a középkori Magyarországon (falu-mezőváros-város, lakás, szerzetes- és lovagrendek stb.)
- 3-4.: Román kor (műhelyek, várak, udvarhelyek)
- 5.: Templomépítészet
- 6.: Gótika (művészeti fejlődés Károly Róbert korától, kastélyok, paloták, festészet)
- 7.: Kapcsolatok Közép-Európa művészetével
- 8.: A későgótikus művészet kezdetei
- 9.: A reneszánsz műveltség megjelenése és terjedése Magyarországon
- 10.: Mátyás király építkezései
- 11.: A reneszánsz művészete 1490-1541 között (építészet, szobrászat)
- 12.: A mohácsi vész és a toszkán művészkolónia felbomlásának következményei
- 13.: A magyar irodalom reneszánsz korszaka, humanisták Magyarországon

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	A magyar kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ALTKAB1211
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Tantárgy tartalma:

- 14.: Humanizmus és reformáció
- 15.: A barokk korszak kezdete

Számonkérési és értékelési rendszere:

A félév évközi jeggyel zárul, melynek megszerzése a szorgalmi időszakban – az utolsó konzultáció után, de még a vizsgaidőszak előtt – történhet, egy minimum elégséges eredményű zárthelyi dolgozat megírásával.

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom : Az előadások anyaga, valamint az alábbiakban megadott irodalmak:

- 1) **Kristó Gyula: Az első geszták a 13. század elején**
In.: Kristó Gyula: Magyar historiográfia I., 41-58.o.
Osiris Kiadó, 2002
- 2) **Klaniczay Gábor: Az 1083. évi magyarországi szentté avatások – modellek, minták, kultúrtörténeti párhuzamok**
In.: Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorról, 15-32.o., szerk.: Fügedi Erik, Gondolat, Budapest, 1986
- 3) **Kristó Gyula: Geszta és krónika Nagy Lajos királyról**
In.: Kristó Gyula: Magyar historiográfia I., 89-97.o., Osiris Kiadó, 2002
- 4) **Körmendy Kinga: Literátusok, magiszterek, doktorok az esztergomi káptalanban**
In.: Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorról, 176-202.o., szerk.: Fügedi Erik, Gondolat, Budapest, 1986
- 5) **Balogh Jolán: Márton és György kolozsvári szobrászok**

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	A magyar kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ALTKAB1211
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Kötelező irodalom:

In.: **A régi magyar és európai művészet kincsei – Művészettörténeti tanulmányok, 18-25.o.**, Püski, Budapest, 2000

6) Balogh Jolán: A renaissance magyar mecénásai

In.: **A régi magyar és európai művészet kincsei – Művészettörténeti tanulmányok, 41-49.o.**, Püski, Budapest, 2000

7) Holl Béla: A középkori magyar Jeruzsálem-járás és Pécsváradi Gábor utazásának néhány tanulsága

In.: **Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorról, 269-282.o.**, szerk.: Fügedi Erik, Gondolat, Budapest, 1986

8) Horváth Nóra: ...Oh büdös, iszonyú Örökkévalóság!" – Nyéki Vörös Mátyás életéről és költészetéről, In.: Műhely, 2003/5, 61-68.o.

Ajánlott irodalom:

Galavics Géza – Marosi Ernő – Mikó Árpád – Wehli Tünde: **Magyar művészet a kezdetektől 1800-ig**, Corvina, 2001

Kósa László (szerk.): **Magyar művelődéstörténet**, Osiris Kiadó, Budapest, 1998

Szabó Zoltán: **A magyar szépirói stílus történetének fő irányai**, Corvina, 1998

Aradi Nóra: **A művészet története Magyarországon**, Gondolat, 1983

Művelődéstörténet I., II., szerkesztette: B. Gelencsér Katalin, Magyar Művelődési Intézet

Klanczay Tibor: **Reneszánsz és barokk**, Szukits Könyvkiadó, Szeged, 1997, vagy Szépirodalmi Könyvkiadó, 1961

Uő.: **A múlt nagy korszakai**, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1973

Szentkirályi Zoltán – Détsy Mihály: **Az építészet rövid története**, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000

E.H. Gombrich: **A művészet története**, Gondolat, Budapest, 1983

A magyar reneszánsz kultúra (szerk.: R. Várkonyi Ágnes), Gondolat, Budapest, 1987

Feuerné Tóth Rózsa: **Reneszánsz építészet Magyarországon**, Corvina, Budapest, 1981

Kardos Tibor: **A magyarországi humanizmus kora**, Budapest, 1985

Marosi Ernő: **A középkor művészete I., 1000-1250**, Corvina, 1997

Jannic Durand: **A középkor művészete**, ford.: Csorba Géza, Helikon, 2001

Georges Duby: **A katedrálisok kora – Művészet és társadalom, 980-1420**, ford.: Fázsy Anikó és Albert Sándor, Corvina, 1998

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	A magyar kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ALTKAB1211
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Kötelező irodalom:

Oktató: Horváth Nóra